

Skånska skogsägares perspektiv på biologisk mångfald

– En kvalitativ intervjustudie

RONJA JAKOBSSON 2026

MVEK12 EXAMENSARBETE FÖR KANDIDATEXAMEN 15 HP

MILJÖVETENSKAP, LUNDS UNIVERSITET

Ronja Jakobsson

MVEK12 Examensarbete för kandidatexamen 15 hp, Lunds universitet

Handledare: Cecilia Akselsson, Miljö- och Geovetenskapliga Institutionen,
Lunds universitet

Miljö- och Geovetenskapliga Institutionen

Lunds universitet

Lund 2026

Abstract

This study examines challenges and solutions for biodiversity conservation in privately owned forests in Skåne in southern Sweden. The study is conducted in response to the increasing number of threatened forest-dependent species due to production-oriented forestry. Since private forest owners are a central part of forest management in Sweden, their priorities and management decisions directly influence biodiversity. A deeper understanding of their perspectives can therefore contribute to the development of more socially grounded strategies for biodiversity conservation. The study is based on semi-structured interviews with seven respondents. The material was analyzed using thematic analysis to identify recurring challenges and solutions.

The results indicate that the main challenges include conflict between economic interests and biodiversity conservation, shortcomings in advisory services and distrust towards regulations such as the species protection ordinance. Challenges related to practical implementation of forestry operations, existing forest conditions shaped by production-oriented management and limitations associated with the principle of “freedom under responsibility” are also significant. This study shows that biodiversity conservation largely depends on forest owners not being economically dependent on forestry and having a personal interest in conservation.

Potential solutions include increased financial resources to compensate forest owners, better advisory services and knowledge exchange, management strategies adapted to local conditions, implementation of the TRIAD model and proposed changes to the species protection ordinance. The TRIAD model is a strategy for conserving biodiversity while ensuring production of timber and other ecosystem services by dividing forests into protected forests, forests with intensive forestry and forests with ecologically adapted forestry. The proposed changes to the species protection ordinance include financial compensation for restrictions. This could reduce forest owners’ resistance against the ordinance and increase willingness to contribute to biodiversity. The study shows that economic incentives, improved advisory support and more flexible management strategies are requested.

Populärvetenskaplig sammanfattning

Den biologiska mångfalden i svenska skogar minskar och många skogslevande arter riskerar att försvinna. Det är inte bara ett hot mot den biologiska mångfalden i sig utan riskerar även att påverka skogens funktion och viktiga värden såsom virkesproduktion, klimatreglering och naturupplevelser. I Skåne är situationen särskilt känslig eftersom landskapet har relativt lite skog. Den skog som finns är dessutom uppdelad i många små och utspridda områden. Samtidigt är de skånska ädellövskogarna mycket viktiga för många av de hotade arterna. Enskilda skogsägare äger en stor andel av skogen i Skåne och avgör därmed hur denna ska skötas. Den här studien utgår därför från skogsägarnas perspektiv och de hinder och möjligheter kopplade till biologisk mångfald de tycker är viktigast. Genom att förstå deras perspektiv kan strategier på sikt tas fram utifrån skogsägarnas egna önskemål, för att skapa förutsättningar att vända den negativa trenden.

Studien bygger på intervjuer med personer som äger skog i Skåne. Intervjuszvaren visar att den största utmaningen är konflikten mellan ekonomiska intressen och biologisk mångfald. Åtgärder som gynnar biologisk mångfald innebär ofta utebliven inkomst eller högre kostnader för skogsägare, vilket är problematiskt då skogen för många är en viktig ekonomisk tillgång. Att utveckla höga naturvärden är dessutom ett risktagande för skogsägare eftersom det kan leda till avverkningsförbud, utan ekonomisk ersättning för de tillgångar som går förlorade.

Skogsägarna lyfte även brist på lättillgänglig och oberoende rådgivning anpassad efter skånska förhållanden som ett hinder. De berättade också att möjligheterna att skapa höga naturvärden ofta är begränsade eftersom många skogar präglats av produktionsinriktat skogsbruk under flera generationer. Flera av skogsägarna beskrev även hinder kopplade till det praktiska utförandet av olika skogsbruksåtgärder. Skogsägarna utför nämligen vanligtvis inte själva åtgärderna i sina skogar och de som hyrs in för att göra det har inte samma personliga intresse av att vara försiktiga. Dessutom blir maskinerna som används inom skogsbruket allt större, vilket försvårar utförandet av mindre åtgärder och riskerar att orsaka skador på naturen. Även ”frihet under ansvar”, som är grundprincipen inom svensk skogspolitik, beskrevs som en utmaning då principen kan skapa osäkerhet kring vilket ansvar som ligger på den enskilda skogsägaren. Principen om ”frihet under ansvar” innebär dessutom att skyddet av den biologiska mångfalden i skogen i stor utsträckning är beroende av skogsägarnas individuella värderingar och ekonomiska förutsättningar.

Skogsägarna identifierade samtidigt flera möjliga vägar framåt. Behovet av större ekonomiska resurser för att ersätta skogsägare som främjar biologisk mångfald var tydligt framträdande. Ett lagförslag om ekonomisk kompensation vid begränsningar som påverkar skogsägareshandlingsfrihet kom exempelvis på tal. Ekonomisk kompensation kan öka både

viljan och möjligheterna för skogsägare att främja biologisk mångfald. En skogsägare lyfte skogsbruksmetoder som kombinerar naturvård och produktion som en central möjlighet, en annan betonade istället vikten av att anpassa åtgärder efter varje skogs särskilda förutsättningar och tydligt särskilja naturvård från produktion. Lösningen finns sannolikt i en kombination av dessa förslag. De som hade valt att ta egna initiativ för att gynna biologisk mångfald hade gjort det för att de hade ett naturintresse, kände att de hade ett ansvar som skogsägare och ansåg att biologisk mångfald tillförde till skogens rekreativvärde. Gemensamt för dessa skogsägare var även att de inte var ekonomiskt beroende av skogen.

Innehållsförteckning

1. Inledning.....	1
1.1. Kunskapsläget.....	2
1.2. Syfte och frågeställningar.....	3
1.3. Avgränsningar.....	3
2. Metod.....	4
2.1. Datainsamlingsmetod	4
2.2. Urval av respondenter.....	4
2.3. Genomförande och analys av insamlad data.....	5
2.4. Etisk reflektion.....	5
3. Resultat och analys.....	7
3.1. Identifierade hinder	7
3.2. Identifierade möjligheter	11
3.3. Drivkrafter och åtgärder	12
4. Diskussion.....	15
4.1. Identifierade hinder och möjligheter.....	15
4.1.1. Ekonomiska incitament	15
4.1.2. Hinder och möjligheter kopplade till artskyddet	16
4.1.3. Frihet under ansvar	17
4.1.4. Kunskap och rådgivning	18
4.1.5. TRIAD-modellen.....	18
4.1.6. Allemansrätten, ansvarsfördelning och ägarförskjutning	19
4.2. Drivkrafter	20
4.3. Urval av respondenter.....	21
4.4. Vidare forskning	22
5. Slutsatser	23
Tack.....	24
Referenser.....	25
Bilagor	28
1. Intervjufrågor	28
2. Samtyckesformulär	29

1. Inledning

Den biologiska mångfalden i svenska skogar minskar och ett stort antal skogslevande arter hotas. Det visar bland annat 2026 års uppföljning av Sveriges nationella miljömål (Naturvårdsverket, 2026), rapportering till EU enligt artikel 17 i art- och habitatdirektivet (SLU, 2025) samt den svenska rödlistan (SLU Artdatabanken, 2026). Utvecklingen beror enligt Skogsstyrelsen (2026a) i stor utsträckning på begränsad miljöhänsyn i det produktionsinriktade skogsbruket, vilket leder till förlust av livsmiljöer, fragmentering och brist på skoglig kontinuitet. Nilsson et al. (2008) menar exempelvis att tätheten av levande träd äldre än 150 år och stora döda träd med en diameter över 40 centimeter (på 1,3 meters höjd) i södra Sverige har minskat till mindre än 1 % av den ursprungliga tätheten. Detta har haft stor påverkan på skogarnas biologiska mångfald. Särskilt utsatta är de arter som är beroende av solexponerade gamla levande och döda lövträd (Nilsson, et al., 2008).

Biologisk mångfald utgör en grundläggande förutsättning för skogsekosystemens funktion och för leveransen av ekosystemtjänster såsom virkesproduktion, klimatreglering och rekreation (Hansen et al., 2014; Skogsstyrelsen, 2026a). Skogsstyrelsen (2026a) menar att minskad biologisk mångfald därför får konsekvenser både för miljön och för samhället i stort. Samtidigt finns det en obalans mellan skogsägares incitament att bidra till biologisk mångfald och samhällets önskan om biologisk mångfald, vilket motiverar statlig styrning (Naturvårdsverket, 2022).

Produktiv skogsmark utgör 53 % av Sveriges totala landareal (Naturvårdsverket, 2022) och 48 % av denna ägs enligt Skogsstyrelsen (2018) av enskilda privata ägare. Detta gör enskilda skogsägare till den största ägargruppen, därefter följer privata och statliga aktiebolag som äger 24 % respektive 13 % av den produktiva skogsmarken (Skogsstyrelsen, 2018). Det är Skogsvårdslagen (SFS 1979:429) och Miljöbalken (1998:808) som juridiskt styr den hänsyn som ska tas i skogsbruket. I skogsvårdslagen likställs målet om avkastning med målet om biologisk mångfald. Lagstiftningen bygger på principen om ”frihet under ansvar” där skogsägare förväntas visa frivillig hänsyn, vilket i praktiken har inneburit en kontinuerlig förlust av naturvärden (Angelstam et al., 2023). Även artskyddsförordningen (2007:845) är av betydelse för skogsägare då den innehåller bestämmelser om skydd av arter och bevarande av livsmiljöer. I förordningen fastställs förbud mot att störa vilda fåglar samt andra fridlysta djur- och växtarter.

Utöver rättsliga styrmedel beskrivs i Naturvårdsverkets (2022) rapport ekonomiska, marknadsbaserade och informativa styrmedel för bevarande av skoglig biologisk mångfald. Vid formellt skydd av natur ska markägaren exempelvis ersättas ekonomiskt och det finns bidrag att söka för olika biologisk mångfalds-gynnande åtgärder. Vidare är certifieringssystem ett centralt styrmedel inom skogssektorn. Enligt rapporten har Skogsstyrelsen också en rådgivande

verksamhet, denna har dock trappats ned sedan slutet av 1990-talet. Detta har lett till att virkesköpande aktörer, med ekonomiska intressen, har fått en allt viktigare roll som rådgivare (Naturvårdsverket, 2022).

Skogsmark utanför naturreservat utgör enligt Länsstyrelsen i Skåne län (2005) ca 350 000 hektar eller 32 % av Skånes landyta. Skåne har en liten andel skog och hög fragmenteringsgrad jämfört med övriga Sverige (Länsstyrelsen i Skåne län, 2005). Skåne har enligt samma rapport den högsta andelen ädellövskog av Sveriges landskap, omkring 73 000 hektar. Trots att ädellövskog bara täcker cirka 1 % av Sveriges skogsareal hyser den enligt Blomberg (2000) drygt hälften av landets rödlistade arter. Planterade granbestånd har dock kommit att dominera Skånes skogslandskap och växer idag på 140 000 hektar av skogsarealen (Länsstyrelsen i Skåne län, 2005). Skogsstyrelsen (2026a) menar att det intensiva skogsbruket har lett till att 31 % av de skogslevande arter som starkt missgynnas av trakthyggesbruk har försvunnit från Skåne. Vidare visar statistik från Skogsstyrelsen (2024) att ägarstrukturen i Skåne kännetecknas av en hög andel enskilda privata ägare i relation till övriga Sverige där stora skogsbolag har en starkare position.

1.1. Kunskapsläget

Angelstam et al. (2023) har granskat svensk skogspolitik för bevarande av biologisk mångfald och föreslagit nya lösningar. I rapporten pekar Angelstam et al. (2023) ut den komplexa målkonflikten mellan avkastning och biologisk mångfald, att nationell skogspolitik tenderar att ignorera evidensbaserad kunskap till förmån för industrins intressen och att det saknas tillräckliga medel för att ersätta markägare som de tre huvudsakliga utmaningarna. Enligt Naturvårdsverket (2022) är det ett betydande hinder att det ofta är mindre ekonomiskt lönsamt för enskilda skogsägare att biologisk mångfalds-anpassa sitt brukande. Att bevara områden med höga naturvärden istället för att avverka, alternativt lämna stora mängder död ved eller välja trädslag som ger lägre avkastning, innebär utebliven inkomst eller högre kostnader. De finns dock de som väljer att göra detta ändå. Naturvårdsverket (2022) betonar att det är viktigt att skogsägares preferenser och önskemål undersöks och förstås i utvecklandet av styrmedel. Mot denna bakgrund är föreliggande studie relevant då den syftar till att bidra med ökad kunskap om enskilda skogsägares perspektiv.

Assmo Wahlberg (2025) har tidigare analyserat vilka faktorer som påverkar skogsägare att bedriva hållbart skogsbruk. I studien utfördes kvalitativa intervjuer av anställda experter på medlemsföreningar inom skog. Assmo Wahlberg (2025) lyfter viljan att göra rätt, ett holistiskt perspektiv, frivilliga certifieringar, dialog mellan myndigheter och skogsägare, ”frihet under ansvar” (när det fungerar) samt skogsbruksplaner som möjligheter. Betydande hinder som lyfts är artskyddsförordningen, brist på ekonomisk ersättning, byråkrati samt oförutsägbarhet över tid.

Även i denna studie föreslås vidare intervjuer av enskilda privata skogsägare som inte är bundna av sina medlemsorganisationers officiella hållning.

Kunskap om enskilda skogsägars perspektiv på biologisk mångfald är relevant ur ett miljövetenskapligt perspektiv eftersom skogsägare utgör en central del av skogsförvaltningen, i synnerhet i Skåne. Enskilda skogsägars prioriteringar och beslut påverkar därför direkt den biologiska mångfalden. Att bättre förstå deras perspektiv kan på sikt bidra till mer förankrade strategier för hållbart skogsbruk och bevarande av biologisk mångfald.

1.2. Syfte och frågeställningar

Studiens syfte är att identifiera hinder och möjligheter för bevarande av biologisk mångfald i privatägda skånska skogar samt undersöka vilka drivkrafter som motiverar skogsägare att prioritera biologisk mångfald. För att uppfylla syftet undersöks följande frågeställningar:

- ⇒ Vilka faktorer motverkar bevarande av biologisk mångfald i privatägda skånska skogar?
- ⇒ Vilka faktorer kan på sikt bidra till att gynna biologisk mångfald i privatägda skånska skogar?
- ⇒ Vilka drivkrafter motiverar skogsägare i Skåne att prioritera biologisk mångfald?

1.3. Avgränsningar

Studien är geografiskt avgränsad till Skåne. Detta motiveras av regionens särskilda skogliga förutsättningar. Skåne har en liten andel skog med hög fragmenteringsgrad i relation till övriga delar av landet. Samtidigt utmärker sig Skåne genom den höga andelen enskilda privata skogsägare. Dessa faktorer samt att Skåne har högst andel ädellövskog av Sveriges landskap gör Skåne till en lämplig kontext att studera.

Skogsägars beslut och agerande formas i praktiken av en rad olika omvärldsfaktorer och mål, där biologisk mångfald endast är en av flera aspekter, trots detta är denna studie avgränsad till biologisk mångfald. Andra aspekter framkommer men behandlas inte systematiskt. Ett bredare fokus hade i viss mån kunnat påverka studiens resultat.

2. Metod

Semistrukturerade intervjuer har genomförts med sju respondenter, vid fem olika intervjutillfällen. Semistrukturerade intervjuer utgår från en lista med frågor eller ämnen som ska behandlas och respondenterna har stort utrymme att utveckla sina svar. Den relativt ostrukturerade karaktären öppnar upp för följdfrågor baserade på respondenternas svar. Semistrukturerade intervjuer är en vanlig metod inom kvalitativ forskning då strukturen möjliggör flexibilitet samtidigt som den säkerställer att relevanta frågor berörs (Bryman, 2016). Intervjuerna i den här studien utgick från ett antal förbestämda intervjufrågor (bilaga 1). Valet av metod grundar sig i att syftet med studien är relativt öppet med fokus på skogsägarnas egna perspektiv. Semistrukturerade intervjuer är väl lämpade för detta, då de är flexibla och fokus läggs på det som respondenterna själva anser är mest relevant (Bryman, 2016).

2.1. Datainsamlingsmetod

Intervjuerna genomfördes online via Google Meet. Anledningen till att de genomfördes online var att det var mer tidseffektivt än fysiska möten, vilket var avgörande för att hålla tidsramen. Intervjuerna spelades in och transkriberades i efterhand. Detta gjordes då intervjuledaren vid kvalitativa intervjuer förväntas vara uppmärksam på vad som sägs, följa upp intressanta poänger och ställa följdfrågor (Bryman, 2016). Enligt Bryman (2016) bör därför distraktioner som att anteckna undvikas vid intervjutillfällena. Ljudinspelningar säkerställer dessutom korrekta återgivning av respondenternas svar. Intervjusvaren transkriberades direkt efter varje intervjutillfälle med hjälp av transkriberingsverktyget i Word, som är ett automatiserat verktyg för transkribering av ljudinspelningar.

2.2. Urval av respondenter

För att förvärva respondenter kontaktades ett flertal olika skogsägarföreningar. Av de kontaktade föreningarna var det enbart Spillkråkan Skåne som var villiga att skicka intervjuförfrågningar via e-post till sina medlemmar. Detta genererade fyra respondenter. En av dessa respondenter hade med sin far vid intervjutillfället då dessa var mitt i ett ägarskifte och den nyblivne skogsägaren ville ha med någon med mer erfarenhet. En av respondenterna från Spillkråkan identifierade ytterligare en respondent. Den sjätte respondenten valde att ha med sin son vid intervjutillfället då sonen var engagerad i skogen och dessutom besatt mer kunskap kring biologisk mångfald. Sonens svar inkluderades i studien trots att han inte själv ägde skog, detta då han hade inflytande över vilka åtgärder som vidtogs i den sjätte respondentens skog. I de fall där två respondenter

intervjuades vid samma tillfälle hanterades dessa som separata respondenter som fick ge separata svar på frågorna. Urvalet omfattade respondenter i varierande åldrar. Eftersom Spillkråkan är ett nätverk för kvinnliga skogsägare (Spillkråkan, u.å.) var fem av de sju respondenterna kvinnor.

2.3. Genomförande och analys av insamlad data

Intervjuerna inleddes med en kort sammanfattning av studien. Därefter informerades respondenterna om att ljudet under intervjuerna skulle spelas in. Ett samtyckesformulär lästes upp och samtliga respondenter samtyckte muntligt till personuppgiftsbehandling i enlighet med formuläret (bilaga 2). Samtliga intervjuer utgick från samma intervjufrågor (bilaga 1). Frågorna formulerades öppet, detta i syfte att lägga fokus på skogsägarnas perspektiv och de faktorer de ansåg var mest betydande. Respondenterna fick även några inledande frågor om hur stor skogsareal de ägde, den dominerande skogstypen i denna skog och om respondenterna var närbor eller utbor, eftersom dessa faktorer enligt Nordlund & Westin (2010) tenderar att påverka skogsägars benägenhet att prioritera biologisk mångfald.

Insamlad data analyserades genom tematisk analys. Detta är en vanligt förekommande metod inom kvalitativ forskning (Robson & McCarthan, 2016) som lämpar sig väl för denna studie då studien baseras på insamling av kvalitativa data. Tematisk analys bygger på kodning av transkriberad data och förenklar arbetet med att tolka insamlad data (Bryman, 2016). Det transkriberade materialet färgkodades för att upptäcka teman för återkommande hinder respektive möjligheter. Metoden möjliggjorde presentation av resultaten i tabellform.

2.4. Etisk reflektion

Då studien bygger på intervjuer är etisk reflektion kopplad till samtycke, frivillighet och skydd av personuppgifter centralt. Det etiska ansvaret innefattar bland annat bemötandet av deltagarna, utformningen av intervjufrågorna samt hanteringen av det insamlade materialet. Ett samtyckesformulär med information om studiens syfte samt hur respondenternas personuppgifter skulle hanteras lästes upp för samtliga respondenter. Samtyckesformuläret är utformat i linje med Lunds universitets riktlinjer (Lunds universitet, u.å.) (bilaga 2). Detta överensstämmer med informationskravet som enligt Bryman (2016) är en av de fyra huvudprinciperna inom forskningsetik och innebär att respondenterna ska informeras om studiens syfte på ett tydligt sätt. Samtliga respondenter samtyckte vid intervjutillfället muntligt till behandling av deras personuppgifter i enlighet med formuläret. Ljudupptagningarna gör att det finns dokumenterat när dessa samtycken inhämtades samt exakt vilken information respondenterna fick. Respondenterna informerades om att samtycket när som helst kan dras tillbaka. Detta gjordes för

att beakta samtyckeskravet som enligt Bryman (2016) innebär att respondenternas medverkan är frivillig och att de när som helst har rätt att avbryta sitt deltagande utan konsekvenser. Även de två resterande etiska huvudprinciperna, som enligt Bryman (2016) är konfidentialitetskravet samt nyttjandekravet, har beaktats. Konfidentialitetskravet innebär att det insamlade materialet ska behandlas med högsta möjliga konfidentialitet och nyttjandekravet innebär att det insamlade materialet uteslutande får användas i forskningssyfte (Bryman, 2016). Respondenterna benämns som R1-7 för att säkerställa anonymitet. Samtliga ljudinspelningar och transkriberingar raderades efter att analysen slutförts. Sammantaget har etiska överväganden genomsyrat allt från kontakt med respondenter till datainsamling och analys.

3. Resultat och analys

De sju respondenterna ägde mellan 13 och 160 hektar skog, främst granskog men även en del tallskog och blandad lövskog. R4 och R5 var mitt i ett pågående ägarskifte, R5 ägde 160 hektar skog varav 45 av dessa nu skulle ärvas av R4. Vidare ägde R6 43 hektar skog medan hennes son R7 inte ägde någon skog, men hade inflytande över vilka åtgärder som utfördes i skogen som ägdes av R6. Tre av respondenterna bodde i nära anslutning till sin skog (närbor) och fyra ägde skog på distans (utbor). I tabell 1 presenteras information om respondenterna. De har besvarat vilka hinder och möjligheter de ser för skogsägare generellt, inte sig själva specifikt. Drivkrafter och åtgärder utgår däremot från respondenterna själva.

Tabell 1: Information om respondenterna.

	Skogsareal (ha)	Dominerande skogstyp	Närbo/Utbo
R1	50	Blandskog (gran, tall, blandade lövträd)	Utbo
R2	13	Granskog	Utbo
R3	67	Blandbarrskog (gran, tall)	Närbo
R4-5	160 ¹	Blandskog (gran, bok)	Närbor
R6-7	43 ²	Granskog	Utbor

¹ R5 ägde 160 hektar skog varav 45 av dessa inom kort skulle ärvas av R4.

² R7 ägde inte själv någon skog men var involverad i de beslut som fattades för skogen som ägdes av R6.

3.1. Identifierade hinder

I tabell 2 presenteras de hinder för bevarande av biologisk mångfald som framkom under intervjuerna. **Ekonomiska hinder** lyftes i samtliga intervjuer. Det fanns en samsyn kring att höga marknadspriser på fastigheter som behöver förräntas är ett betydande hinder, trots att enbart R2 själv hade köpt sin fastighet för marknadspris. Ytterligare ekonomiska hinder som lyftes var att det kan innebära ökade ekonomiska risker om etablerade metoder frångås i syfte att främja biologisk mångfald och att åtgärder som gynnar biologisk mångfald dessutom riskerar att sänka marknadspriset på fastigheter. R6 och R7 hade exempelvis haft önskemål om att undvika markberedning vid avverkning men då fått information om att det skulle innebära svårigheter med bland annat försäkringen av skogen. Flera respondenter lyfte att ekonomi ofta prioriteras över andra skogliga värden. Även bland de respondenter som uttryckte ett naturintresse och som hade utfört naturvårdsåtgärder framträdde en tydlig målkonflikt. R1 och R5 framförde till exempel att de ansåg att olika bestånd har olika uppgift och att de inte var beredda att frångå brukande av delar av sina bestånd som rena produktionsbestånd.

Ett annat återkommande tema var **artskyddet**. I fyra av fem intervjuer lyftes artskyddsförordningen och respondenterna var eniga om att den var ett hinder för bevarande av biologisk mångfald. De menade att förordningen, som i grunden syftar till att skydda fridlysta arter, kan få motsatt effekt i praktiken. Fynd av fridlysta arter kan i dagsläget innebära omfattande inskränkningar av äganderätten genom exempelvis avverkningsförbud utan ekonomisk kompensation. Respondenterna menade att detta kan få förödande konsekvenser för skogsägare, vilket skapar ett motstånd mot att värna om biologisk mångfald. Det framgick tydligt att artskyddsfrågan är polariserande och att skogsägare känner misstro gentemot myndigheter och inventerare. Både R3 och R5 framhöll den rådande polariseringen inom skogsbranschen som ett självständigt hinder, då den underminerar viljan till frivilliga naturvårdsåtgärder. R5 menade till exempel att skogsägare själva ofta vill avsätta och bevara skyddsvärda bestånd, utöver de avsättningar som måste finnas i certifierade skogar, men att risken för avverkningsförbud utan ekonomisk kompensation i produktionsbestånd begränsar skogsägarnas ekonomiska handlingsutrymme. R3 var den enda respondenten som uttryckte att hon inte hade vidtagit några åtgärder utöver befintliga krav, i syfte att gynna biologisk mångfald. Anledningen till detta var att höga naturvärden på grund av artskyddet riskerar att leda till avverkningsförbud i produktionsbestånd.

R5 lyfte även nyckelbiotoper i kontexten att höga naturvärden kan leda till inskränkningar av äganderätten utan ekonomisk ersättning, vilket skapar motstånd mot naturvårdsåtgärder bland skogsägare. Skogsstyrelsen har dock från och med den 21 december 2021 upphört att identifiera och registera nya nyckelbiotoper (Skogsstyrelsen, 2026b).

Hinder kopplade till **utgångsläge** var ytterligare ett återkommande tema som lyftes av samtliga respondenter. R3 påvisade exempelvis att dagens bestånd vuxit fram från mitten av 1900-talet utifrån de förhållningssätt som fanns då, vilka skiljer sig från dagens. Respondenterna framhöll att arbetet med biologisk mångfald hela tiden utgår från det utgångsläge de tilldelats. Flera respondenter lyfte till exempel att det är svårt och ekonomiskt kostsamt att omvandla monobestånd av gran till skog med höga naturvärden.

Bristande kunskap och rådgivning återkom som ett betydande hinder. R6 och R7 berättade att de tyckte det var svårt att identifiera opartiska kunskapskällor och hitta konkret information. Flera respondenter menade att normer och ekonomiska intressen påverkar saktighet och neutralitet hos skogsägarföreningar och virkesinköpsföretag. R2 hävdade att detta också gäller Skogsstyrelsen. Flera respondenter påpekade att ekonomiska värden tenderar att prioriteras framför andra skogliga värden vid rådgivning. R2 lyfte även motstånd och negativ inställning mot naturvårdsåtgärder från branschen generellt. R5 framhöll att en oproportionerligt liten del av kunskapen inom den svenska skogssektorn baseras på skånska förhållanden. Detta ansåg han vara

problematiskt bland annat då sådant som är skyddsvärt i resten av landet inte alltid är det i Skåne. Enligt R5 finns det exempelvis ingen anledning att avsätta gamla granskogar i Skåne, eftersom skånska skyddsvärda arter inte har något historiskt behov av granskog, oavsett ålder på denna.

Ytterligare ett tydligt tema var hinder kopplade till **det praktiska utförandet** av skogsbruksåtgärder. Till stor del kretsade detta kring att det oftast inte är skogsägarna själva som utför åtgärderna i sina skogar, utan att skogsentreprenörer hyrs in för att göra detta. Enligt respondenterna innebär det att de som utför åtgärderna inte alltid besitter tillräcklig kännedom om platsspecifika förhållanden, inte har något personligt intresse av att vidta större försiktighet än nödvändigt och inte alltid har tillräcklig kunskap om biologisk mångfald. Ytterligare ett hinder kopplat till det praktiska utförandet av skogsbruksåtgärder var enligt R7 att maskinerna som används för detta blir allt större, vilket försvårar utförandet av småskaliga åtgärder samt riskerar att orsaka stora skador på naturen.

Vidare lyftes **felställda krav** som ett hinder vid två av intervjuerna. Åsikterna kring hur höga kraven på skogsägare borde vara skilde sig dock åt mellan respondenterna. R3 menade att kraven redan är högt ställda och att ytterligare krav kan få stora ekonomiska konsekvenser för skogsägare. R7 å andra sidan ansåg att kraven på skogsägare i och med principen om ”frihet under ansvar” är för lågt ställda och att detta begränsar incitamenten för skogsägare att vidta åtgärder för biologisk mångfald. R5 lyfte **ägarförskjutning** som ett hinder. Enligt honom styckas skogsfastigheter av och säljs i allt högre grad till ägare som inte har någon historisk eller emotionell koppling till dem, vilket han menade kan innebära att mindre hänsyn tas till biologisk mångfald. R2 lyfte **allmansrätten** som ett hinder, framförallt för skogsägare som äger skog som många människor nyttjar. Allemansrätten innebär att skogsägare inte kan ta ut någon avgift för att andra människor nyttjar deras skog, trots att det kan innebära extra arbete. R2 menade att skogsägare som upplever att allmänheten nyttjar deras skog och de åtgärder de lagt tid och ekonomiska resurser på kan bli mindre benägna att vidta frivilliga naturvårdsåtgärder, om de inte får någon ersättning för arbetet. R2 lyfte dessutom att intensivt friluftsliv riskerar att påverka känsliga miljöer och arter.

Tabell 2: Hinder som lyftes av respondenterna kategoriserade utifrån återkommande teman.

Teman	Hinder
Ekonomiska hinder	Att frånga etablerade metoder för att gynna biologisk mångfald kan medföra ökade ekonomiska risker (R6-7)
	Höga marknadspriser på fastigheter som behöver förräntas (R1, R3-4, R5)
	Ekonomi prioriteras över biologisk mångfald (R2-3, R5-6)
	Åtgärder som gynnar biologisk mångfald kan sänka marknadspriset på fastigheter (R2)
Artskyddet	Inskränkningar på äganderätten begränsar skogsägares handlingsfrihet utan ersättning och avskräcker skogsägare från att vilja främja biologisk mångfald (R1-5)
	Polarisering inom branschen (R3, R5)
Utgångsläge	Dagens bestånd har vuxit fram från mitten av 1900-talet utifrån de förhållningssätt som fanns då (R3)
	Svårt att omvandla monobestånd av gran till skog med höga naturvärden (R1-7)
Bristande kunskap och rådgivning	Svårt att hitta oberoende och konkret information (R6-7)
	Svårt att hitta information baserad på lokala förhållanden (R5)
	Ekonomiska intressen riskerar att påverka saklighet och neutralitet hos skogsägarföreningar och virkesinköpsföretag (R1-2, R6)
	Konservativ bransch där kunskap och rådgivning i första hand kretsar kring produktion, även från Skogsstyrelsens sida (R2)
Det praktiska utförandet	De som utför de praktiska åtgärderna har inte samma kännedom om platsspecifika förhållanden som skogsägarna (R2, R5, R6-7)
	De som utför de praktiska åtgärderna har inget personligt intresse av att vidta större försiktighet än nödvändigt (R2, R6-7)
	De som utför de praktiska åtgärderna besitter inte alltid tillräcklig kunskap om biologisk mångfald (R2)
	Stora maskiner i skogsbruket försvårar genomförandet av småskaligare insatser och orsakar större skador på naturen (R7)
Felställda krav	För högt ställda krav riskerar att leda till att det inte lönar sig ekonomiskt att äga skog (R3)
	För lågt ställda krav begränsar incitamenten att vidta åtgärder för biologisk mångfald (R7)
Ägarförskjutning	Skog säljs i allt högre grad till utbor och ägare som inte har någon historisk eller emotionell koppling till skogen (R5)
Allemansrätten	Allmänheten kan nyttja skog med höga naturvärden utan att skogsägarna som tillhandahåller dessa kompenseras, vilket kan minska skogsägarnas benägenhet att vidta frivilliga naturvårdsåtgärder (R2)
	Intensivt friluftsliv kan påverka känsliga miljöer (R2)

3.2. Identifierade möjligheter

I tabell 3 presenteras de huvudsakliga möjligheter som lyftes av respondenterna. Det mest återkommande temat var **ekonomiska styrmedel**. Främst efterfrågade de att biologiskmångfaldsgynnande åtgärder inte ska innebära ökad ekonomisk risk. Flera respondenter betonade vikten av förutsägbarhet för att långsiktigt kunna planera skogsbruket. En majoritet av respondenterna hade sökt och fått bidrag för olika typer av biologisk mångfalds-främjande åtgärder. R1 efterfrågade större ekonomiska resurser för dessa åtgärder samt ett bredare utbud av åtgärder som bidrag kan sökas för. Främst hade respondenterna fått bidrag via EU. Samtliga respondenter som uppgav att de ansökt om bidrag för att genomföra olika typer av åtgärder uppgav att detta skett utifrån ett personligt intresse. De hade inte själva behövt betala något för åtgärderna men det hade inte heller blivit något ekonomiskt överskott. R2 menade att ett orimligt stort ansvar ligger på enskilda skogsägare och att den biologiska mångfalden i skogen är beroende av att enskilda skogsägare har ett personligt intresse för biologisk mångfald, vilket inte alltid är fallet. Enligt R2 leder detta till att viktiga åtgärder uteblir. Därför ansåg hon att det behövs större ekonomiska incitament, som lockar även de skogsägare som inte har ett personligt intresse att gynna biologisk mångfald.

Kunskap och rådgivning lyftes också som en möjlighet. R6 och R7 menade att Skogsstyrelsen bör ta större ansvar för lättåtkomlig opartisk information och rådgivning kring biologisk mångfald för skogsägare. Flera respondenter lyfte även fram förnyade normer i branschen som en möjlighet genom att de skogsägare som vill främja biologisk mångfald bemöts mer positivt och ges utökat stöd och legitimitet. Vidare föreslogs **förändrad ansvarsfördelning** av två respondenter. De menade att kraven behöver vara skäliga i förhållande till verksamhetens omsättning och storlek. Detta skulle enligt respondenterna innebära att de stora skogsbolagen behöver ta ett större ansvar för biologisk mångfald än enskilda skogsägare. Dessutom föreslogs både mer **differentierad** och mer **integrerad förvaltning**. R2 föreslog differentierad förvaltning som en möjlighet genom fokus på enkla hänsynsåtgärder i den produktiva skogen parallellt med mer långtgående strikt skydd i skog med höga naturvärden. R3 föreslog å andra sidan integrering av naturvårdsåtgärder i det produktiva skogsbruket. Hon framhöll att produktionsinriktade åtgärder kan gynna även biologisk mångfald och att ett ökat fokus bör läggas på dessa synergier.

R2 lyfte **inskränkningar i allemansrätten** som en möjlig lösning på hindret hon lyfte gällande allemansrätten. Hon menade att det borde finnas möjlighet för skogsägare att ta ut en avgift vid nyttjande av privat mark, då skogsägare i hög grad investerar tid och resurser i skötsel medan det kollektiva nyttjandet medför slitage och nedskräpning utan ekonomisk ersättning. R2 menade att inskränkningar i allemansrätten skulle öka de ekonomiska möjligheterna för skogsägare att arbeta mer aktivt med biologisk mångfald och rekreation.

Slutligen lyfte R3 pågående **lagstiftningsförslag** som en betydande möjlighet. Främst belystes premorian om *Ersättning vid rådhetsinskränkningar till följd av artskyddet* (Ds 2026:1), som syftar till att säkerställa att fastighetsägare får en fullgod kompensation vid begränsningar i pågående markanvändning till följd av bestämmelser om skydd för djur och växter.

Tabell 3: Möjligheter som lyftes av respondenterna kategoriserade utifrån återkommande teman.

Teman	Möjligheter
Ekonomiska styrmedel	Möjlighet att vidta åtgärder för biologisk mångfald utan ökad ekonomisk risk (R1-5)
	Större ekonomiska resurser för biologisk mångfaldsgynnande åtgärder samt större utbud av åtgärder (R1)
	Utökade ekonomiska incitament (R2)
Kunskap och rådgivning	Skogsstyrelsen bör ta större ansvar för lättåtkomlig opartisk information och rådgivning om biologisk mångfald (R6-7)
	Positivt bemötande mot de som vill gynna biologisk mångfald (R2, R6-7)
Förändrad ansvarsfördelning	Kraven bör vara skäliga i förhållande till verksamhetens omsättning och storlek, de stora skogsbolagen bör därför ta ett större ansvar (R2-3)
Differentierad/integrerad förvaltning	Fokus på enkla hänsynsåtgärder i produktionsskog parallellt med mer långtgående strikt skydd i skog med höga naturvärden (R2)
	Integrera naturvårdsåtgärder i det produktiva skogsbruket (R3)
Inskränkningar i allemansrätten	Möjlighet att ta ut en avgift när andra människor rör sig i skogen och nyttjar stigar osv. (R2)
Lagstiftningsförslag	Ersättning vid rådhetsinskränkningar till följd av artskyddet (R3)

3.3. Drivkrafter och åtgärder

Alla respondenter, med undantag från R3, uppgav att de hade vidtagit åtgärder utöver befintliga krav i syfte att främja biologisk mångfald. Av de respondenter som hade vidtagit biologisk mångfalds-främjande åtgärder uppgav samtliga att de inte var ekonomiskt beroende av skogen. De såg skogen som ett fritidsintresse i första hand och det ekonomiska värdet var därför sekundärt. Flera respondenter beskrev att bestånd med höga naturvärden ofta också har högre rekreationsvärden, vilket de var måna om att värna. Samtliga poängterade de att alla skogsägare inte har möjlighet att värna om biologisk mångfald eftersom många är ekonomiskt beroende av intäkter från skogen. R3 uppgav att det ekonomiska intresset för henne vägde tyngst i avvägningen mellan ekonomisk avkastning och biologisk mångfald.

De respondenter som hade vidtagit åtgärder utöver befintliga krav för gynnande av biologisk mångfald hade alla ett **naturintresse**. Några respondenter uppgav även att de känner att **ansvar** som skogsägare och strävar efter att vara ett föredöme för andra skogsägare. **Rekreation** var ytterligare en återkommande drivkraft bland respondenterna. R4 och R5 hade ett jaktintresse och var därför särskilt måna om att gynna viltet. R6 och R7 var intresserade av fåglar och ville därför gärna gynna dessa. Fritidsintressen som dessa hade betydelse för vilka åtgärder som hade prioriterats av respondenterna. I tabell 4 presenteras respondenternas svar på varför de valt att vidta åtgärder för att främja biologisk mångfald.

Tabell 4: Motiv till varför en majoritet av respondenterna hade valt att vidta åtgärder för att gynna biologisk mångfald, kategoriserat utifrån återkommande teman.

Har du valt att vidta åtgärder utöver befintliga krav för gynnande av biologisk mångfald? → Om ja, varför?	
Teman	Drivkrafter
Naturintresse	Personligt intresse för naturvård och biologisk mångfald (R1-2, R4-7)
Ansvar	Känner ett ansvar som skogsägare och strävar efter att vara ett föredöme för andra skogsägare (R2, R6)
Rekreation	Anser att rekreativsvärdet ökar när den biologiska mångfalden ökar (R1-2, R4-7)
	Har ett fritidsintresse (t.ex. jakt och fågelskådning) som gynnas av att den biologiska mångfalden ökar (R4-7)

Respondenterna hade valt att vidta en rad olika åtgärder. R1 beskrev att hon försöker öka inblandningen av lövträd i sina bestånd. Hon var även intresserad av att teckna ett naturvårdsavtal för ett 120 år gammalt bokbestånd. R1 hade dock fått avslag med anledning av att Skogsstyrelsen inte hade tillräckliga ekonomiska resurser, trots att beståndet levde upp till kraven för naturvårdsavtal. R1 hade dessutom sökt EU-bidrag för flertalet åtgärder, exempelvis för att bruka vissa bestånd med hyggesfria metoder, hålla efter myrkaraktären på en myr samt avlägsna en del gran och björk för att främja andra trädslag. R2 hade bland annat satt upp fågelholkar, röjt strandkanter för att gynna grodor samt anlagt en våtmark. R3 hade inte vidtagit några åtgärder utöver befintliga krav i syfte att främja biologisk mångfald men påvisade att vissa produktionsåtgärder kan få positiva effekter även för biologisk mångfald. Två exempel som nämndes var lövträd som behålls vid vatten där gran uppvisar begränsad tillväxt och kontinuerliga trädbestånd som lämnas i övergångarna mellan skog och åker. R4 och R5 hade valt att hålla en del ytor öppna genom bete, lämna rönn, asp, sälk och ek samt att inte skada vattnet i skogen. R5 hade utöver detta varit med och bildat ett naturreservat i samarbete med Naturvårdsverket och Länsstyrelsen. Vid bildandet av naturreservatet hade en bokskog med höga naturvärden bytts mot en produktionsskog som tidigare ägts av Sveaskog. Detta var ett byte R5 var mycket nöjd med då

stora delar av det som blev ett naturreservat redan var avsatt som nyckelbiotop, utan ersättning. Bildandet av det nya naturreservatet innebar ersättning för avsättningarna i form av ny produktionsskog, vilket han ansåg var att föredra över en engångssumma. R6 hade bland annat sökt EU-bidrag för att hålla vissa ytor öppna med hjälp av betande djur. Hon hade även sökt bidrag från Naturvårdsverket för att vidta åtgärder som främjar specifika arter. Även R7 var inblandad i dessa beslut.

4. Diskussion

Studiens resultat är särskilt relevanta för myndigheter, rådgivningsorganisationer och beslutsfattare eftersom de kan bidra med ökad förståelse för skogsägares perspektiv på biologisk mångfald. Kunskapen kan användas för att förbättra rådgivning samt utveckla mer träffsäkra styrmedel och strategier som kan främja den biologiska mångfalden i privatägda skånska skogar. I följande avsnitt presenteras centrala resultat i relation till studiens frågeställningar samt tidigare forskning. Hinder och möjligheter för bevarande av biologisk mångfald i privatägda skånska skogar diskuteras såväl som vilka drivkrafter som motiverar skogsägare att vidta biologisk mångfalds-främjande åtgärder samt hur urvalet av respondenter kan ha påverkat resultaten. Förslag ges även på vidare forskning.

4.1. Identifierade hinder och möjligheter

De identifierade möjligheterna och hindren är nära sammankopplade och behöver förstås i relation till varandra, exempelvis återkommer ekonomi samt kunskap och rådgivning som både hinder och möjligheter. Flera av de identifierade hindren är också nära sammanlänkade och förstärker varandra. Motståndet mot artskyddet grundar sig exempelvis främst i något skogsägarna själva anser är en ohållbar ekonomisk risk kopplad till artskyddet. Enligt Skogsstyrelsen (2022) är brist på kunskap och rådgivning en konsekvens av att det inte avsätts tillräckliga ekonomiska resurser för att kunna ge tillfredställande rådgivning. De ekonomiska hindren förstärks dessutom av till exempel ogynnsamma utgångslägen. Samtliga respondenter betonade att flera av deras bestånd formats av tidigare produktionsinriktat bruk och att omställning till mer variationsrika bestånd därför är förenat med betydande kostnader. Det är dessutom tidskrävande att omvandla produktionsskog. Enligt Skogsstyrelsen (2026a) krävs flera hundra år av naturlig succession för att en trakthyggesavverkad skog ska utvecklas till naturskog eller kontinuitetsskog. Detta kan påverka skogsägares motivation att omvandla sina bestånd. Detsamma gäller för de identifierade möjligheterna. Lagstiftningsförslaget, inskränkningar i allemansrätten och förändrad ansvarsfördelning är alla exempel på möjligheter som skulle antingen öka de ekonomiska incitamenten eller mildra de ekonomiska hindren för skogsägare.

4.1.1. Ekonomiska incitament

Målkonflikten mellan ekonomisk avkastning och biologisk mångfald framträdde tydligt vid intervjuerna. Detta överensstämmer väl med artikeln av Angelstam et al. (2023) där målkonflikten mellan produktion och biologisk mångfald lyfts som en av de huvudsakliga utmaningarna. Även

Naturvårdsverket (2022) framhåller att biologisk mångfalds-anpassat skogsbruk ofta innebär ekonomiska uppoffringar för skogsägare. Av respondenterna i denna studie uppgav en majoritet dock att de inte själva var ekonomiskt beroende av sin skog och därför hade möjlighet att anpassa sitt skogsbruk. Däremot påvisade samtliga att detta inte är fallet för alla skogsägare. Detta kan bero på att målkonflikten mellan ekonomisk avkastning och biologisk mångfald är allmänt känd. Enligt Swedbanks skogsbarometer (2025) är det dock bara 10 % av skogsägarna som får huvuddelen av sin inkomst från skogen. Det ekonomiska beroendet varierar mellan skogsägare och målkonflikten tar sig därför olika uttryck. I denna studie var R3 den enda respondent som själv hade valt att helt bortprioritera biologisk mångfalds-gynnande åtgärder på grund av målkonflikten. Det framkom dock av flera respondenter att de hade haft större möjligheter att genomföra ytterligare åtgärder om ekonomiska begränsningar inte hade varit en faktor. De respondenter som ägde mindre skog var generellt mindre benägna att prioritera ekonomisk avkastning. R1 och R5, som var de respondenter som ägde mest skog av de som valt att vidta biologisk mångfalds-gynnande åtgärder, var tydliga med att de ansåg att olika bestånd har olika uppgifter. De var alltså inte beredda att frångå brukande av en del av sina bestånd som rena produktionsbestånd, trots att de båda hade ett starkt naturintresse. Detta kan tolkas som ett sätt för R1 och R5 att hantera målkonflikten i praktiken. Resultaten tyder på att målkonflikten mellan ekonomisk avkastning och biologisk mångfald i linje med Naturvårdsverket (2022) och Angelstam et al. (2023) fortsatt har stor betydelse för skogsägars handlingsutrymme och prioriteringar.

Angelstam et al. (2023) och Assmo Wahlberg (2025) beskriver avsaknaden av tillräckliga medel för att ersätta markägare som bevarar viktiga habitat som en central utmaning. Ett praktiskt exempel som framkom i denna studie var att R1 hade ansökt om naturvårdsavtal men fått avslag av ekonomiska skäl. Bortsett från att viktiga åtgärder riskerar att utebli kan detta påverka motivationen från naturintresserade skogsägare negativt. Enligt Naturvårdsverket (2022) är biologisk mångfald en kollektiv nytta som saknar marknadspris, vilket skapar en obalans mellan skogsägars incitament och samhällets önskan om naturvård. Olika former av ekonomiska styrmedel är därför centralt för att minska målkonflikten mellan produktion och biologisk mångfald. Frågan om ekonomiska incitament är en fråga om rättvisa och ansvarsfördelning.

4.1.2. Hinder och möjligheter kopplade till artskyddet

Ytterligare ett tydligt resultat är respondenternas upplevelse av att artskyddet skapar ohållbar ekonomisk osäkerhet för skogsägare. Detta överensstämmer enligt Assmo Wahlbergs (2025) med anställda experter på medlemsföreningar inom skogs perspektiv på artskyddet. Även i den uppsatsen lyfts artskyddsförordningen och oförutsägbarhet över tid som två betydande hinder för

hållbart skogsbruk. Detta innebär att det är en utbredd uppfattning i hela sektorn, inte bara hos enskilda ägare. Även dessa faktorer förstärker varandra då de båda påverkar skogsägares möjligheter att fatta långsiktiga beslut. Då en majoritet av respondenterna hade ett naturintresse tyder resultaten på att konflikten inte handlar om motstånd mot bevarande av fridlysta arter. Det verkar snarare handla om hur ansvar och ekonomiska uppoffringar fördelas mellan samhället och enskilda skogsägare. Respondenternas misstro mot artskyddet grundar sig sannolikt delvis i den nationella underfinansiering som Angelstam et al. (2023) beskriver. Assmo Wahlberg (2025) menar vidare att äganderätten och ”frihet under ansvar” krockar med artskyddet, vilket innebär ekonomisk oförutsägbarhet för skogsägare och därmed minskad acceptans för artskyddet.

Syftet med artskyddsförordningen är att säkerställa bevarandet av hotade arter och deras livsmiljöer. Dessvärre uppfattade flera respondenter regelverket som oförutsägbart och ekonomiskt ohållbart för enskilda skogsägare. Detta bidrar till den polarisering mellan myndigheter och skogsägare som flera respondenter beskrev. Samtidigt är artskyddsförordningen betydande mot bakgrund av den dokumenterade förlusten av biologisk mångfald i svenska skogar. Det finns dock en risk att legitimiteten för naturvårdsåtgärder minskar om enskilda skogsägare anser att de bär ett orimligt stort ansvar för bevarandet av fridlysta arter.

Något som skulle kunna bidra till att lösa problemen kopplade till artskyddet är förslaget om ersättning vid rådighetsinskränkningar till följd av artskyddet. Skulle förslaget vinna laga kraft kan det på sikt minska motståndet respondenterna beskrev i relation till artskyddet. Detta genom att garantera skogsägare ekonomisk kompensation vid begränsningar av markanvändning. Enligt premorian är förhoppningen att, genom att tydliggöra rätten till ersättning i lag, skapa förutsättningar för Skogsstyrelsen att komma överens med fastighetsägare på frivillig väg. Samtidigt beror utfallet på utformningen av ersättningen och om den anses tillräcklig. Enligt R5 är engångssummur sällan fullgod ersättning för den ekonomiska förlust som ett långsiktigt avverkningsförbud innebär, eftersom återkommande intäkter från skogsbruket går förlorade.

4.1.3. Frihet under ansvar

Angelstam et al. (2023) poängterar att principen om ”frihet under ansvar” brister eftersom statlig finansiering för att ersätta markägare som bevarar viktiga habitat är otillräcklig. Även resultaten av denna studie indikerar att det finns anledning att kritiskt granska principen om ”frihet under ansvar” som präglar svensk skogspolitik. De respondenter som genomfört åtgärder utöver befintliga krav var samtliga skogsägare som inte var ekonomiskt beroende av skogen och som dessutom hade ett naturintresse. Detta tyder på att naturvårdsåtgärder inom svenskt skogsbruk i stor utsträckning är beroende av individuella värderingar och ekonomiska förutsättningar. Detta väcker frågor kring hur effektiv modellen egentligen är. Det är inte heller säkert att skogsägare

som har ambitioner att ta större miljöhänsyn lyckas omsätta detta i praktiken, med tanke på de problem som lyfts kopplade till det praktiska utförandet av skogsbruksåtgärder.

4.1.4. Kunskap och rådgivning

Brister i kunskap och rådgivning utgjorde enligt respondenterna ett betydande hinder. De upplevde att det var svårt att hitta opartisk information och att rådgivning i hög grad präglas av produktionsintressen. Detta ligger delvis i linje med Naturvårdsverkets (2022) beskrivning av att Skogsstyrelsens rådgivande verksamhet har minskat samtidigt som virkesköpande aktörer har fått en allt viktigare roll som rådgivare. R5 framförde att mycket av kunskapen inom den svenska skogssektorn baseras på förhållanden och förutsättningar i nordligare delar av landet och att detta inte alltid är relevant för Skåne. Samtidigt menar Naturvårdsverket (2022) att en ökad anpassning av skogsbruket till de platsspecifika förutsättningarna är centralt samt att detta kräver platsspecifik kunskap. Den brist på platsspecifik kunskap som R5 beskrev riskerar att försvåra denna anpassning.

Respondenterna efterfrågade lättillgänglig och opartisk information. Även Skogsstyrelsen (2022) betonar att staten behöver avsätta tillräckliga ekonomiska resurser för att kunna ge tillfredställande rådgivning. Utökade ekonomiska resurser för rådgivning samt att i enlighet med Angelstam et al. (2023) och Skogsstyrelsen (2026a) utöka kunskapsutbytet mellan olika aktörer inom skogsindustrin är viktiga möjligheter framåt. Utökad dialog mellan olika aktörer kan även bidra till att minska polarisering i branschen och förändra de normer som idag motverkar naturvård.

4.1.5. TRIAD-modellen

R2 uttryckte ett behov av mer differentierad förvaltning medan R3 ville se en mer integrerad förvaltning. Dessa perspektiv behöver inte nödvändigtvis stå i motsats till varandra. Tvärtom kan en kombination av olika strategier vara nödvändigt. För att hejda förlusten av biologisk mångfald krävs enligt Naturvårdsverket (2022) en ökad anpassning av skogsbruket till de platsspecifika förutsättningarna. I brukade produktionsskogar kan vissa livsmiljöer upprätthållas med god miljöhänsyn och ett mer variationsrikt skogsbruk som främjar kontinuitet och trädslagsblandning, medan andra livsmiljöer helt behöver undantas från skogsbruk (Naturvårdsverket, 2022). Beroende på lokala förutsättningar kan olika förvaltningsstrategier alltså vara att föredra, dessa strategier kan genom att komplettera varandra tillsammans bidra till ett långsiktigt hållbart skogsbruk.

Angelstam et al. (2023) diskuterar olika strategier för att bevara biologisk mångfald samtidigt som produktionen av virke och andra ekosystemtjänster upprätthålls. Författarna menar

att framtidens skogsbruk behöver balansera produktion, naturvård och sociala värden på landskapsnivå. Angelstam et al. (2023) presenterar tre huvudsakliga modeller: integrerad hänsyn, differentierad hänsyn samt TRIAD-modellen. Angelstam et al. (2023) menar att modellen för integrerad naturhänsyn är otillräcklig, bland annat eftersom mängden död ved och gammal skog inte uppnår tillräckligt höga nivåer. Även differentierad naturhänsyn menar de är otillräckligt då vissa arter kräver stora sammanhängande habitat. Med anledning av detta presenterar Angelstam et al. (2023) TRIAD-modellen. Denna kombinerar båda strategierna genom att dela upp landskapet i skyddad skog, intensivt brukad skog och ekologiskt anpassad brukad skog. Det ekologiskt anpassade skogsbruket kan bidra till att binda samman livsmiljöer för skogsarter och därmed stärka den gröna infrastrukturen i landskapet. Författarna framhåller samtidigt att svårigheter kan uppstå vid implementering av modellen i landskap med många små skogsägare, vilket Skåne är ett tydligt exempel på. En kombination av förvaltningsstrategier är dock en förutsättning för att kunna kombinera olika mål i skogslandskapet, vilket gör TRIAD-modellen central, även i den skånska skogsförvaltningen.

4.1.6. Allemansrätten, ansvarsfördelning och ägarförskjutning

R2 föreslog inskränkningar i allemansrätten som en möjlighet. Detta illustrerar viljan att koppla naturvård till ekonomiska värden. Om skogsägare hade fått ekonomisk ersättning för rekreationsvärden skulle det potentiellt kunna öka deras incitament att bevara biologisk mångfald. Rekreation och biologisk mångfald är dock inte alltid förenliga mål. Dessutom skulle en sådan förändring innebära att ekonomiska resurser skulle påverka allmänhetens tillgång till naturen. Detta kan få motsatt effekt för den biologiska mångfalden då allmänhetens rätt att vistas i naturen bidrar till att öka intresset för biologisk mångfald och naturvård. Samtidigt kan ett omfattande nyttjande utan att markägaren kompenseras skapa en upplevd obalans mellan ansvar och nytta, vilket kan begränsa viljan att genomföra frivilliga naturvårdsåtgärder. Om allmänheten saknar kunskap om exempelvis känsliga arter finns också en risk att dessa påverkas negativt. Detta måste dock vägas mot den nytta allemansrätten bidrar med för den biologiska mångfalden.

Två respondenter påvisade att de stora skogsbolagen borde ta ett större ansvar för biologisk mångfald än enskilda privata skogsägare. Även Angelstam et al. (2023) argumenterar för att olika skogsägarkategorier bör ha olika roller och ansvar när det gäller produktion och naturvård. Angelstam et al. (2023) menar att staten och offentliga aktörer bär ett stort ansvar för kvarvarande naturskogar och kontinuitetsskogar, då de äger en stor del av dessa. Vidare påvisar de att enskilda skogsägare ofta arbetar med bredare mål och därmed har större möjligheter att bidra till fler olika ekosystemtjänster, medan privata skogsbolag tenderar att fokusera främst på effektiv råvaruproduktion. Angelstam et al. (2023) lägger därmed ett större ansvar på enskilda skogsägare

än skogsbolag. Respondenternas resonemang grundar sig istället i att stora aktörer ofta har större ekonomiska resurser för naturvårdsåtgärder än enskilda skogsägare. Resultaten av denna studie synliggör därmed en upplevd obalans i ansvarsfördelningen skogsägare emellan.

Nordlund & Westin (2010) bekräftar den strukturella ägarförskjutning som lyftes av R5. De konstaterar att andelen utbor ökar samt att dessa i hög grad bor i städer, har högre inkomster och i högre utsträckning ärver skogen. R5 menade att detta är problematiskt för den biologiska mångfalden eftersom utbor ofta saknar emotionell koppling till skogen men Nordlund & Westin (2010) påvisar det motsatta. De menar nämligen att närbor lägger större vikt vid de ekonomiska aspekterna av skogsbruket än utbor. Detta kan bero på att skogsintäkter generellt utgör en större del av närbors totala inkomst (Nordlund & Westin, 2010). Artikelförfattarna menar däremot att en ökad andel utbor kan ha en negativ påverkan på det samhälle där skogen är belägen i andra avseenden, vilket kan orsaka spänningar mellan närbor och utbor. Vidare beskriver Nordlund & Westin (2010) att ägarförskjutningen också innebär att fler kvinnor blir skogsägare. Även detta menar de kan påverka den biologiska mångfalden i skogen positivt då kvinnor är mer benägna att prioritera miljömässiga värden än vad män är.

4.2. Drivkrafter

Skånska skogsägars drivkrafter är en central faktor för naturvårdsarbetet i Skåne eftersom de ansvarar för i vilken utsträckning biologisk mångfald prioriteras i praktiken. Naturintresse, ansvar och rekreation var de viktigaste drivkrafterna bland respondenterna. Åtgärderna behövde upplevas som meningsfulla och förenliga med deras värderingar. Nordlund & Westin (2010) bekräftar att personliga värderingar är den enskilt viktigaste faktorn för skogsägars skötselattityder. Samtidigt visar resultaten av denna studie att skogsägars möjligheter att vidta biologisk mångfalds-främjande åtgärder är komplexa och påverkas av ekonomiska och praktiska faktorer. Målkonflikten mellan ekonomisk avkastning och naturvård är ständigt närvarande, även i naturintresserade skogsägars beslutsfattande. Möjligheterna att vidta naturvårdsåtgärder formas i relation till förutsättningarna.

Med anledning av att rekreation verkar vara en betydande anledning till att skogsägare väljer att gynna biologisk mångfald kan det finnas anledning att förnya målklasserna inom skogsbruket. Halling (2015) anser att dagens fyra målklasser: produktionsmål med generell miljöhänsyn, produktionsmål med förstärkt miljöhänsyn, naturvårdsmål med skötsel samt naturvårdsmål med orördhet, är otillräckliga. Ytterligare målklasser med fokus på rekreation föreslås därför som komplement i uppsatsen. Detta skulle kunna få en synergieffekt och gynna både rekreation och biologisk mångfald genom att stärka ett av de huvudsakliga motiven till naturvårdsåtgärder. Det är dock viktigt att ha i åtanke att rekreation och biologisk mångfald inte alltid är förenliga mål.

4.3. Urval av respondenter

Till skillnad från kvantitativ forskning, som strävar efter ett representativt urval, fokuserar kvalitativ forskning enligt Fossey et al. (2002) på informationsrikedom. Urvalet bör därför baseras på vilka deltagare som bäst kan bidra till att besvara forskningsfrågorna (Fossey et al., 2002), i detta fall enskilda skogsägare i Skåne. För kvalitativ forskning finns därför ingen fastställd miniminivå för antal deltagare (Fossey et al., 2002). Antalet respondenter i denna studie grundar sig i forskningsfrågornas utformning samt den begränsade tidsramen för studien. Forskningsfrågorna kräver djupgående förståelse för skogsägarnas perspektiv, vilket ger en omfattande mängd material från varje intervju. I slutet av datainsamlingsprocessen var många av svaren dessutom upprepningar av sådant som belysts i tidigare intervjuer, vilket tyder på att datainsamlingen var på väg att nå mättnad. Enligt Fossey et al. (2002) bör datainsamlingen fortgå tills mättnad uppnåtts, det vill säga tills ny information slutar framkomma. Hade tiden inte varit en begränsande faktor hade fler intervjuer därför genomförts.

Urvalet omfattade respondenter i varierande åldrar och fyra av de sju respondenterna var utbor. En majoritet var inte ekonomiskt beroende av intäkter från skogen samt hade ett stort personligt intresse för biologisk mångfald. Vidare kontaktades respondenterna via Spillkråkan Skåne, vilket är ett nätverk för kvinnliga skogsägare (Spillkråkan, u.å.). I och med detta var fem av de sju respondenterna kvinnor, trots att enbart 38 % av Sveriges skogsägare är kvinnor (Naturvårdsverket, 2022). Det är viktigt att resultaten av studien förstås i relation till urvalet. Sociodemografiska faktorer som kön och om de är närbor eller utbor påverkar hur högt skogsägare prioriterar miljömässiga värden (Nordlund & Westin, 2010). Enligt samma artikel är kvinnor generellt mer benägna att prioritera miljömässiga värden, medan män oftare prioriterar ekonomiska värden. Vidare framhåller de att närbor tenderar att prioritera ekonomisk avkastning över biologisk mångfald i högre utsträckning än utbor. Ytterligare en betydande faktor som Nordlund & Westin (2010) lyfter är att yngre skogsägare i allmänhet prioriterar miljömässiga värden högre än vad äldre skogsägare gör.

Enligt Nordlund & Westin (2010) är personliga värderingar och miljömedvetenhet den enskilt viktigaste faktorn för hur högt skogsägare prioriterar miljömässiga värden. Detta är därför sannolikt den faktor som har påverkat resultaten mest. En majoritet av respondenterna hade ett starkt naturintresse och var inte ekonomiskt beroende av skogen. Det är därför troligt att studien ger en mer positiv bild av viljan att främja biologisk mångfald än vad som är sant för skogsägare i Skåne generellt. Samtidigt kan just dessa skogsägare vara särskilt relevanta att studera, utifrån principen om ”frihet under ansvar” som präglar lagstiftning och incitament, då de är mest mottagliga för frivilliga åtgärder och därmed spelar en central roll i utvecklandet av mer

förankrade styrmedel. Urvalet bedöms därmed som relevant i relation till studiens syfte och frågeställningar.

4.4. Vidare forskning

Det vore relevant att genomföra fler kvalitativa intervjuer med skogsägare i Skåne. Ett större och mer varierat urval innefattande fler skogsägare som är ekonomiskt beroende av sin skog samt större privata aktörer hade kunnat bidra med betydande perspektiv. Trots att många teman återkom vid intervjuerna uppnåddes inte full mättnad, vilket innebär att ytterligare perspektiv sannolikt hade kunnat identifieras med fler respondenter. Ett större och mer varierat urval hade därmed kunnat ge en bredare förståelse.

Det hade också varit betydelsefullt att jämföra skogsägare i Skåne med skogsägare i andra delar av Sverige. Jämförande studier kan bidra till ökad förståelse för hur regionala skillnader påverkar skogsägars perspektiv. Mer storskaliga studier av skogsägars perspektiv på biologisk mångfald hade kunnat göras genom kvantitativa enkätstudier. Detta hade varit ett bra komplement till de kvalitativa resultaten från denna studie, för att exempelvis undersöka hur vanligt förekommande de perspektiv som identifierats är bland enskilda skogsägare. Baserat på resultaten av denna studie vore det även relevant att studera hur potentiella kommande lagstiftningsförändringar kan komma att påverka skogsägars inställning till biologisk mångfald över tid. Vidare studier som mer konkret undersöker enskilda skogsägars perspektiv på olika typer av styrmedel och vilka de upplever som mest effektiva hade också varit relevant.

5. Slutsatser

En tydlig målkonflikt mellan ekonomisk avkastning och biologisk mångfald framträdde vid intervjuerna. Viljan att genomföra naturvårdsåtgärder påverkas starkt av ekonomisk trygghet och långsiktig förutsägbarhet, något respondenterna påpekade brister i dagsläget. Målkonflikten fördjupas av att artskyddet innebär att skogsägare ständigt står inför en betydande ekonomisk risk, om en fridlyst art skulle hittas på deras mark. Förändringar i artskyddets utformning kan därför vara nödvändiga, trots att det i grunden är helt väsentligt för bevarandet av den biologiska mångfalden. Målkonflikten återfinns även på samhällsnivå då det finns ett tydligt behov av ökade resurser för kunskap och rådgivning med fokus på biologisk mångfald men där detta nedprioriteras av ekonomiska skäl. Vidare tycks principen om ”frihet under ansvar” innebära att den biologiska mångfalden i skogen är helt beroende av att skogsägare inte är ekonomiskt beroende av sin skog och har ett personligt intresse för bevarande.

Faktorer som på sikt kan bidra till att gynna biologisk mångfald i det skånska skogslandskapet är därmed ytterst ökade resurser för att ersätta skogsägare ekonomiskt för naturvårdsåtgärder samt utökat fokus på rådgivning och kunskapsutbyte. Respondenterna efterfrågade både mer integrerad förvaltning och mer differentierad förvaltning. I kombination med tidigare forskning tyder resultaten på att implementering av TRIAD-modellen, som kombinerar båda förvaltningsstrategierna, är en lämplig lösning framåt. Ersättning vid rådhetsinskränkningar till följd av artskyddet är också centralt. Slutligen visar denna studie att naturintresse, upplevd ansvarskänsla samt främjande av rekreationsvärden är drivkrafter som motiverar skogsägare i Skåne att prioritera biologisk mångfald. Riktade satsningar som stärker dessa drivkrafter kan på sikt bidra till att främja biologisk mångfald i Skåne.

Tack

Jag vill rikta ett tack till min handledare Cecilia Akselsson för värdefull vägledning och stöd under arbetets gång. Även Spillkråkan Skåne förtjänar ett särskilt tack för att de hjälpte mig komma i kontakt med deras medlemmar. Till sist vill jag såklart även tacka de skogsägare som tog sig tiden att dela med sig av sina erfarenheter, perspektiv och kunskaper, utan ert deltagande hade studien inte varit möjlig att genomföra.

Referenser

- Angelstam, P., Bush, T., & Manton, M. (2023). Challenges and solutions for forest biodiversity conservation in Sweden: Assessment of policy, implementation outputs and consequences. *Land*, 12 (5), 1098. <https://doi.org/10.3390/land12051098>
- Assmo Wahlberg, S. (2025, 29 augusti). *Faktorer som påverkar svenska skogsägare att bedriva hållbart skogsbruk: En kvalitativ intervjustudie av medlemsföreningar inom skog*. <https://mau.diva-portal.org/smash/get/diva2:1963109/FULLTEXT02.pdf>
- Blomberg, P. (2000). *Skyddsvärda trädmiljöer i Skåne*. Skånes naturvårdsförbund. <https://solna-sundbyberg.naturskyddsforeningen.se/wp-content/uploads/sites/106/2013/09/Tr%C3%A4dmilj%C3%B6er-Inneh%C3%A5ll.pdf>
- Bryman, A. (2016). *Social research methods (5th ed.)*. Oxford university press.
- Ds 2026:1. *Ersättning vid rådhetsinskränkningar till följd av artskyddet*. <https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/departementsserien-och-promemorior/2026/01/ersattning-vid-radighetsinskrankningar-till-foljd-av-artskyddet/>
- Fossey, E., Harvey, C., Mcdermott, F., Davidson, L. (2002). Understanding and evaluating qualitative research. *Australian & New Zealand Journal of Psychiatry*, 36 (6). <https://doi.org/10.1046/j.1440-1614.2002.01100.x>
- Halling, E. (2015). *Virkesproduktion i samklang med rekreation och biodiversitet i tätortsnära skog*. https://stud.epsilon.slu.se/8706/7/halling_e_160225.pdf
- Hansen, K., Malmaeus, M., & Lindblad, M. (2014). *Ekosystemtjänster i svenska skogar*. IVL Svenska Miljöinstitutet. <https://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:ivl:diva-2525>
- LUDVIG & Co., Sparbankerna., Swedbank. (2025). *Skogsbarometern*. <https://kunskap.ludvig.se/hubfs/Rapporter-Ludvig-o-Co/Skogsbarometern/Skogsbarometern-2025.pdf?hsCtaTracking=2e407aeb-1cc4-4976-a955-22fdc57ebb60%7C5bebad38-b636-4837-b0bf-21cacd9bde44>
- Lunds universitet. (u.å.). *Samtycke*. Hämtat den 14 april 2026 från <https://www.medarbetarwebben.lu.se/stod-och-verktyg/personuppgifter-och-dataskydd/overgripande-information/rattslig-grund/samtycke>

- Länsstyrelsen i Skåne län. (2005). *Skånes skogar – historia, mångfald och skydd* (Skåne i utveckling 2005:12).
<https://www.lansstyrelsen.se/download/18.68fbc90d193243b379e4897b/1732527275475/Skånes%20skogar%20-%20historia,%20mångfald%20och%20skydd.pdf>
- Naturvårdsverket. (2022, 28 september). *Underlag till styrmedelsanalyser för att hejda förlusten av biologisk mångfald i den produktiva skogen*.
<https://www.naturvardsverket.se/contentassets/4cc2fc8142e44bbf92d6d830d5dcb741/underlagsrapport-fas-1-skogslandskapet.pdf>
- Naturvårdsverket. (2026, 31 mars). *Årlig uppföljning av Sveriges nationella miljömål 2026*.
<https://www.naturvardsverket.se/496875/globalassets/om-miljoarbetet/sveriges-miljomal/arlig-uppfoljning-av-sveriges-nationella-miljomal-2026.pdf>
- Nilsson, SG., Niklasson, M., Hedin, J., Eliasson, P., & Ljungberg, H. (2006). Biodiversity and sustainable forestry in changing landscapes – Principles and southern Sweden as an example. *Journal of Sustainable Forestry*, 21 (2–3), 11–43.
https://doi.org/10.1300/J091v21n02_02
- Nordlund, A., & Westin, K. (2010). Forest Values and Forest Management Attitudes among Private Forest Owners in Sweden. *Forests*, 2 (1), 30-50. <https://doi.org/10.3390/f2010030>
- Robson, C., & McCartan, K. (2016). *Real world research: A resource for users of social research methods in applied settings* (4th ed.). Wiley.
- SFS 1979:429. *Skogsvårdslag*. https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/skogsvardslag-1979429_sfs-1979-429/
- SFS 1998:808. *Miljöbalk*. https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/miljobalk-1998808_sfs-1998-808/
- SFS 2007:845. *Artskyddsförordning*. https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/artskyddsforordning-2007845_sfs-2007-845/
- Skogsstyrelsen. (2018). *Strukturstatistik – Statistik om skogsägande 2017* (Rapport 2018/12).
<https://www.skogsstyrelsen.se/globalassets/om-oss/rapporter/rapporter-20222021202020192018/rapport-2018-12-strukturstatistik-statistik-om-skogsagande-2017.pdf>

- Skogsstyrelsen. (2022). *Levande skogar – Fördjupad utvärdering 2023* (Rapport 2022/12).
<https://www.skogsstyrelsen.se/globalassets/om-oss/rapporter/rapporter-20222021202020192018/rapport-2022-12-levande-skogar---fordjupad-utvardering-2023.pdf>
- Skogsstyrelsen. (2024). *Antal skogsägare (fysiska personer) efter kön och ägarens bostadsregion 1999-2024*. [Dataset]. Sveriges Officiella Statistik.
https://pxweb.skogsstyrelsen.se/pxweb/sv/Skogsstyrelsens%20statistikdatabas/Skogsstyrelsens%20statistikdatabas_Fastighets-%20och%20agarstruktur/PX02.px/table/tableViewLayout2/
- Skogsstyrelsen. (2026a). *Biologisk mångfald i skogen* (Rapport 2026/07).
<https://skogsstyrelsen.se/globalassets/om-oss/rapporter/rapporter-2026/rapport-2026-07-biologisk-mangfald-i-skogen.pdf>
- Skogsstyrelsen. (2026b). *Makten över skogen* (Rapport 2026/03).
<https://www.skogsstyrelsen.se/globalassets/om-oss/rapporter/rapporter-2026/rapport-2026-03-makten-over-skogen.pdf>
- SLU Artdatabanken. (2026, 24 mars). *Rödlistade arter i Sverige 2025* (Rapport 37).
<https://pub.epsilon.slu.se/39759/3/slu-artdatabanken-rodlistan-2025.pdf>
- SLU. (2025, 19 augusti). *Assessment of habitat condition of forest habitat types in Sweden: A basis for reporting under Article 17 of the Habitats Directive (92/43/EEC) in 2025*.
<https://pub.epsilon.slu.se/38704/1/manak-v-et-al-20251023.pdf>
- Spillkråkan. (u.å.). *Spillkråkan – förening för kvinnor som äger skog*. Hämtat den 6 maj 2026 från <https://spillkrakan.se/>

Bilagor

1. Intervjufrågor

- Hur mycket skog äger du?
- Vilken typ av skog?
- Är du närbo eller distansägare?
- Har du anpassat ditt skogsbruk för att gynna biologisk mångfald utifrån befintliga krav?
 - På vilket/vilka sätt har du gjort det? Hur bidrar det till biologisk mångfald?
 - Är din skog certifierad? Vilka krav medför certifieringen?
 - Har det gjorts någon tillsyn?
- Har du valt att vidta några ytterligare åtgärder utöver det? På vilket/vilka sätt har du gjort det? Hur bidrar det till biologisk mångfald?
 - Om ytterligare åtgärder vidtagits: vilka är de främsta anledningarna till att du valt att göra detta?
 - Har du fått några bidrag eller stöd för detta?
 - Om ytterligare åtgärder INTE vidtagits: vad beror det på?
- Hur upplever du lagar och regler kopplade till biologisk mångfald i skogsbruket?
 - Hur tänker du kring avvägningen mellan produktion och biologisk mångfald?
Hur värderar du produktion respektive biologisk mångfald?
- Anser du att du har tillräcklig kunskap för att vidta åtgärder som gynnar biologisk mångfald?
 - Har du information om var du kan vända dig för att få rådgivning?
 - Hade du önskat mer stöd och rådgivning?
- Vilka är de mest betydande hindren för prioritering av biologisk mångfald i skogsbruket?
 - Finns det hinder som du anser överdrivna eller möjliga att hantera?
- Vad skulle skapa starkare incitament för dig som skogsägare att främja biologisk mångfald i ditt skogsbruk framåt?

2. Samtyckesformulär

LUNDS
UNIVERSITET

Datum:

Samtycke till personuppgiftsbehandling

Jag samtycker till att mina personuppgifter i form av ljudupptagning av intervju, namn och information om min skog får behandlas av Lunds universitet för att studera faktorer som motverkar respektive gynnar bevarande av biologisk mångfald i privatägda skånska skogar.

Information

Ljudupptagningen kommer att bearbetas genom transkribering och tematisering för att möjliggöra analys av resultaten i en kandidatuppsats. Namn kommer inte nämnas i uppsatsen utan enbart användas i bearbningsfasen. Ljudupptagningen kommer att raderades efter att den analyserats och uppsatsen färdigställt.

Uppgifterna kommer att användas för ovanstående ändamål och i enlighet med detta samtycke. Den rättsliga grunden för behandlingen av dina personuppgifter är att du har gett ditt frivilliga samtycke. Vi delar inte dina personuppgifter med tredje part.

Lunds universitet, Box 117, 221 00 Lund, med organisationsnummer 202100-3211 är personuppgiftsansvarig. Du hittar Lunds universitets integritetspolicy på www.lu.se.

Samtycket är giltigt tills vidare. Du har rätt att när som helst ta tillbaka ditt samtycke. Detta gör du genom att kontakta Ronja Jakobsson (073-828 46 20). Vi kommer i så fall upphöra att behandla personuppgifter som vi har samlat in med stöd av detta samtycke. Uppgifter som ingår i resultat som redan har åstadkommit kommer dock inte att påverkas av att ditt samtycke återkallas. Vissa uppgifter kan även komma att arkiveras i enlighet med svensk lag.

Du har rätt att få information om de personuppgifter vi behandlar om dig. Du har också rätt att få felaktiga personuppgifter om dig själv rättade. Om du har klagomål på vår behandling av dina personuppgifter kan du kontakta vårt dataskyddsombud via dataskyddsombud@lu.se. Du har även rätt att inge klagomål till tillsynsmyndigheten (Datainspektionen) om du tycker att vi behandlar dina personuppgifter på ett felaktigt sätt.

Jag samtycker till att Lunds universitet behandlar personuppgifter om mig i enlighet med ovanstående.

Ort:	Underskrift:
Datum:	Namnförtydligande:

LUNDS
UNIVERSITET

CEC

CENTRUM FÖR MILJÖ-
OCH KLIMATVETENSKAP